

Warszawa, dn. 14 stycznia 2014 r.

KMP.575.38.2014.MMo

**Raport przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji
z wizytacji w Domu Pomocy Społecznej im. Świętej Rodziny we Wrocławiu
(wyciąg)**

1. Wstęp

Na podstawie artykułu 19 *Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania* (dalej: OPCAT), przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku z dnia 18 grudnia 2002 roku (Dz. U. z 2007 r. Nr 30, poz. 192, dalej: OPCAT) oraz działając na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich, w dniu 19 listopada 2014 roku, do Domu Pomocy Społecznej im. Świętej Rodziny we Wrocławiu prowadzonego przez Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu przy ul. Św. Marcina 10 (dalej: DPS, Dom, placówka) udali się pracownicy Zespołu *Krajowy Mechanizm Prewencji* (dalej: KMP lub Mechanizm): Justyna Józwiak (politolog w zakresie resocjalizacji), Magdalena Filipiak (prawnik, psycholog), Wojciech Sadowski (prawnik) oraz Małgorzata Molak (pedagog resocjalizacyjny). W wizytacji brał również udział Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich – dr Ryszard Czerniawski.

Działając jako *Krajowy Mechanizm Prewencji*, osoby wizytujące sprawdziły na miejscu sposób przestrzegania praw mieszkańców DPS, dokonując oceny pod względem ich ochrony przed torturami oraz innym, niehumanitarnym lub poniżającym traktowaniem albo karaniem.

W ramach wizytacji wykonano następujące czynności:

- przeprowadzono rozmowę z siostrą Katarzyną Zakrzewską - dyrektorem placówki;
- dokonano oglądu budynku mieszkalnego, w tym m.in.: pokoi mieszkańców, sanitariatów, jadalni, sali do terapii zajęciowej, sali rehabilitacyjnej;
- w czasie wizytacji pokoi i innych pomieszczeń przeprowadzono rozmowy z mieszkańcami oraz pracownikami DPS;
- przeprowadzono indywidualne rozmowy z wybranymi mieszkańcami Domu;

- poddano analizie wybraną dokumentację dostępną na miejscu m.in. książki raportów pielęgniarских, losowo wybrane akta osobowe mieszkańców, losowo wybrane indywidualne plany wsparcia, protokół kontroli sędziego sądu rodzinnego we Wrocławiu z dnia 10 kwietnia 2014 roku, protokół kontroli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu z dnia 7 maja 2014 roku oraz dnia 21 stycznia 2013 roku.

W trakcie wizytacji sporządzono dokumentację fotograficzną oraz użyto dalmierza do pomiaru powierzchni wybranych pomieszczeń.

Pracownicy Mechanizmu poinformowali dyrektor Domu o ustaleniach dokonanych w ramach powyższych czynności, a także wysłuchali jej uwag i wyjaśnień.

Po zakończeniu wizytacji przeanalizowano dokumentację związaną z funkcjonowaniem placówki m.in. *Regulamin organizacyjny Domu Pomocy Społecznej im. Świętej rodziny prowadzonego przez Zgromadzenie Sióstr Najświętszej rodziny z Nazaretu przy ul. Św. Marcina 10 we Wrocławiu.*

2. Charakterystyka placówki

Dom Pomocy Społecznej im. Świętej Rodziny we Wrocławiu prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu przy ul. Św. Marcina 10, przeznaczony jest dla 18 kobiet przewlekle somatycznie chorych.

Organem prowadzącym Dom jest Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu Prowincja Krakowska. Dotacja celowa otrzymywana jest z miasta Wrocław.

Na mocy decyzji Wojewody Dolnośląskiego nr PS.II.9013/21/2008 z dnia 9 grudnia 2008 roku, wydano zezwolenie na prowadzenie placówki.

Według informacji uzyskanych od dyrektor Domu, od 1 stycznia 2015 roku pojemność DPS zostanie zwiększona do 48 miejsc ze względu na połączenie z funkcjonującym w tym samym budynku i podległym jej, Zakładem Opieki Leczniczej.

3. Legalność pobytu

W dniu wizytacji w Domu przebywało 18 mieszkank. Wśród nich 7 było skierowanych na mocy postanowienia sądu, 1 była ubezwłasnowolniona całkowicie, a 7 – częściowo.

Dyrektor Domu poinformowała wizytujących, iż nie są przyjmowane do DPS osoby niezgodnie z jego przeznaczeniem. W ostatnim czasie jedna z mieszkank sama dążyła do

zmiany placówki, ponieważ jako osoba w pełni sprawna, źle się czuła w towarzystwie osób poważnie chorych.

Dokumentacja mieszkanek jest kompletna i potwierdza legalność ich pobytu w DPS.

4. Personel

Zgodnie z danymi przedstawionymi wizytującym, w Domu zatrudnione są 24 osoby (stan na 19 listopada 2014 roku), w tym m.in: dyrektor Domu, 9 opiekunek, 1 pokojowa, 1 pielęgniarka, technik fizjoterapii, terapeuta zajęciowy, psycholog, pracownik socjalny. Ponadto jedna z pracownic łączy funkcję opiekunki i pielęgniarki.

Personel Domu pracuje w trybie 3-zmianowym (6:00-14:00, 12:30-20:30, 22:00-6:00, dodatkowo w godzinach 14:00-22:00 pracowników DPS wspierają siostry zakonne). W ciągu dnia na dyżurze pozostają 4 osoby na porannej zmianie oraz 2 na popołudniowej. W nocy opiekę nad mieszkańcami sprawuje opiekunka, a pielęgniarka pozostaje w kontakcie telefonicznym (dodatkowo, jest obecna w ZOL, znajdującym się piętro wyżej i interweniuje w razie konieczności).

W programie szkoleń na 2014 rok ujęto następujące tematy: *Osoba z chorobą Alzheimera; Aktywizacja dorosłych mieszkańców z wykorzystaniem terapii zajęciowej, Bezpieczeństwo w pracy z narzędziami ostrymi*. W tym samym roku Małopolskie Centrum Profilaktyki zorganizowało szkolenia: *kierunki prowadzonej terapii oraz metody pracy z mieszkańcami Domu Pomocy Społecznej oraz przymus bezpośredni wobec mieszkańca*. Zdaniem przedstawicieli KMP konieczne jest prowadzenie cyklicznych szkoleń w zakresie udzielania pierwszej pomocy w nagłych sytuacjach zdrowotnych oraz szkoleń psychologicznych w celu przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu, rozwiązywania konfliktowych sytuacji interpersonalnych. Ponadto powtórzenia wymaga szkolenie w zakresie praw mieszkańców DPS (ostatnie odbyło 2 października 2012 roku). Reprezentanci Mechanizmu przypominają, że na obowiązek uczestniczenia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego co najmniej raz na dwa lata w organizowanych przez dyrektora domu szkoleniach na temat praw mieszkańca domu oraz kierunków prowadzonej terapii, a także metod pracy z mieszkańcami wskazuje § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 r., poz. 964), dalej: rozporządzenia.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez dyrektor placówki, w latach 2013 i 2014 nie były prowadzone postępowania dyscyplinarne przeciwko personelowi Domu.

Nie było również postępowań sądowych przeciwko DPS. Ostatnie zdarzenie, w którym dyrektor DPS udzieliła pisemnego upomnienia, dołączonego do akt pracownika, miało miejsce w 2012 roku. Powyższe było konsekwencją niestosowanego zwrócenia się opiekunki do jednej z mieszkanek, w obecności rodziny, która zgłosiła oficjalną skargę.

5. Traktowanie

W ocenie pracowników Mechanizmu atmosfera panująca w Domu w trakcie wizytacji była dobra, pełna wzajemnego poszanowania. Uwagę zwracała stała obecność personelu oraz jego zaangażowanie w pracę.

Mieszkańcy podczas rozmów z wizytującymi pozytywnie wyrażali się na temat pracy personelu oraz podkreślali dobre traktowanie oraz życzliwość ze strony pracowników.

Zastrzeżenia wizytujących wzbudził katalog konsekwencji wynikających z naruszenia zasad panujących w Domu, ujęty w § 19 ust. 2 *Regulaminu organizacyjnego Domu Pomocy Społecznej im. Świętej rodziny prowadzonego przez Zgromadzenie Sióstr Najświętszej rodziny z Nazaretu przy ul. Św. Marcina 10 we Wrocławiu* (dalej: Regulamin organizacyjny), w którym wyróżniono *ustne pouczenie przez personel lub Dyrektora Domu, ustna nagana w obecności Rady Mieszkańców, pisemna nagana udzielona przez Dyrektora Domu, wniosek Dyrektora Domu o przeniesienie mieszkańca do innego Domu lub skierowanie do rodziny*. Podniesienia ponadto wymaga, że stosowanie sankcji, pozostaje w związku z wolnością osobistą jednostki, chronioną przez art. 41 ust. 1 Konstytucji RP, zgodnie z którym każda regulacja dotycząca wolności osobistej musi mieć wyraźne umocowanie ustawowe. **W aktualnym stanie prawnym brak jest takiego umocowania**, gdyż powołująca domy pomocy społecznej ustawa nie zawiera w przedmiotowej materii żadnej regulacji. W związku z tym, opisane wyżej procedury wymagają natychmiastowej zmiany. **Stosowanie środków dyscyplinarnych wobec mieszkańców musi zostać wyeliminowane**, dlatego usunięcia wymagają ww. postanowienia zawarte w omawianym dokumencie.

Zgodnie z informacjami udzielonymi przez dyrektor Domu, w placówce nie są stosowane środki przymusu bezpośredniego.

6. Prawo do ochrony zdrowia

Mieszkańcy Domu korzystają z pomocy lekarskiej w miejscowej przychodni. Wizyty domowe realizowane są w razie potrzeb we wtorki i czwartki, chociaż możliwe są też w pozostałe dni na wezwanie. Specjaliści przyjmują mieszkańców w przychodni.

W rozmowach z mieszkankami, wizytujący odebrali sygnał o braku stałych wizyt lekarskich. W wyjaśnieniu dyrektor DPS poinformowała wizytujących, iż we wskazane wyżej dni możliwy jest przyjazd lekarza do Domu, jednakże dopiero na wezwanie. Przedstawiciele KMP zalecają rozpowszechnienie wiedzy wśród mieszanek na temat sposobu zgłaszania się na wizyty lekarskie.

Psychiatra współpracujący z Domem wzywany jest według potrzeb, zazwyczaj w celu przedłużenia leków lub zbadania nowych mieszkańców, jeśli personel uzna to za zasadne.

Dom wziął udział w programie szczepień przeciwko grypie dla osób powyżej 65 r.ż.

Dzięki współpracy lekarza rodzinnego z pracownią diagnostyczną, wykonywane są badania podstawowe nowoprzyjętych mieszkańców. Ponadto w ramach profilaktyki, pielęgniarka opieki długoterminowej zatrudniona w DPS, prowadzi indywidualne rozmowy z mieszkańcami o tematyce prozdrowotnej.

Na wyposażeniu gabinetu doraźnej pomocy medycznej był aparat do EKG, kardiomonitor oraz zestaw przeciwwstrząsowy.

Zgodnie z informacją przekazaną przez dyrektor Domu, rehabilitacja prowadzona jest we wtorki, czwartki i połowę piątku/cały piątek co drugi tydzień. Dodatkowo w poniedziałki i środy, pracę z mieszkankami wymagającymi usprawniania wykonują studenci, w ramach realizowanych przez nich praktyk.

W ramach rehabilitacji prowadzona jest terapia manualna, ćwiczenia z wykorzystaniem rotorów i UGUL-a, fizykoterapia: światłolecznictwo + inhalatory, magnetoterapia, elektrolecznictwo, aquavibron, ultradźwięki. Zabiegi wykonywane są na zlecenie lekarza. Zgodnie z informacją udzieloną wizytującym, wszystkie mieszkanki zostały objęte rehabilitacją.

7. Prawo do informacji

Prawa mieszkańców ujęte zostały w § 8 Regulaminu organizacyjnego. Stały dostęp do dokumentu zapewniony jest poprzez wywieszenie kopii na tablicy ogłoszeń. Mieszkanki podpisują oświadczenie o zapoznaniu się z jego treścią przy przyjęciu. Zastrzeżenia wizytujących wzbudził fakt, iż część oświadczeń nie zawierała daty (np. *(dane osobowe usunięto)*), w związku z czym niemożliwe było zweryfikowanie

zaznajomienie się z Regulaminem organizacyjnym pierwszego dnia pobytu w DPS. Przedstawiciele KMP zalecają wyeliminowanie w przyszłości opisanej nieprawidłowości.

Kwestia składania skargi została ujęta w § 18 Regulaminu organizacyjnego, zgodnie z którym dyrektor Domu przyjmuje *w każdy poniedziałek i czwartek w godzinach 9:00-10:30* (pkt 2). Ponadto w razie zastrzeżeń mieszkanki co do sposobu jej załatwienia lub chęci złożenia zażalenia na postępowanie dyrektor DPS, mieszkanka jest poinformowana o możliwości zwrócenia się do dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

Podczas oglądu, wizytujący nie dostrzegli wywieszonych w miejscach dostępnych dla mieszkańców adresów instytucji stojących na straży praw i wolności człowieka, takich jak Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Rzecznik Praw Obywatelskich (wraz z numerem bezpłatnej infolinii 0 800 676 676), co zalecają uzupełnić. Przedstawiciele KMP zwracają ponadto uwagę na konieczność udostępnienia mieszkankom planów dnia, aby w każdym momencie mogły zapoznać się z ofertą kulturalno-oświatową, terapeutyczną i rehabilitacyjną Domu.

Z ustaleń poczynionych przez wizytujących wynika, że dowody osobiste mieszanek są przechowywane w depozycie. W tym miejscu należy wskazać, iż ustawa z dnia 6 sierpnia 2010 roku o dowodach osobistych (Dz. U. z 2010 r. Nr 167, poz. 1131, ze zm.) wprowadza zakaz posiadania dowodu osobistego bez podstawy prawnej przez inne aniżeli jego właściciel osoby. Przechowywanie dowodów osobistych przez pracownika socjalnego bez pisemnego oświadczenia woli właściciela dowodu, stanowi wykroczenie stypizowane w art. 79 pkt 2 wskazanej ustawy. Biorąc pod uwagę powyższe przedstawiciele KMP zalecają każdorazowe odbieranie zgody mieszkanki lub opiekuna prawnego mieszkanki ubezwłasnowolnionej na przechowywanie dowodu osobistego.

Uwagę wizytujących zwrócił także brak oświadczeń mieszanek, wyrażających zgodę na wykorzystanie wizerunku, chociaż na korytarzu Domu została wywieszona galeria zdjęć pensjonariuszek. Na taki obowiązek wskazuje treść przepisu art. 23 k.c., *dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach*. Zgodnie z treścią przepisu art. 1 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2002 r., nr 101, poz. 926 ze zm.) *każdy ma prawo do ochrony dotyczących*

go danych osobowych. W związku z powyższym, przedstawiciele KMP zalecają odbieranie stosownych oświadczeń od mieszkanek lub ich opiekunów prawnych w przypadku umieszczania zdjęć mieszkanek w miejscach ogólnodostępnych.

8. Prawo do kontaktów ze światem zewnętrznym

Zgodnie z informacjami udzielonymi wizytującym, wszystkie mieszkanki przebywające w DPS w dniu wizytacji, nie były w stanie samodzielnie się poruszać lub miały ograniczoną świadomość, w związku z czym wyjścia na zewnątrz realizowały wyłącznie w ramach zorganizowanych spacerów. Systematycznie organizowane są wycieczki do ogrodu botanicznego. Pensjonariuszki mogą korzystać z przepustek, co odnotowywane jest w odrębnym zeszycie.

W oparciu o analizę zeszytu wyjść (który nie odzwierciedla informacji o organizowanych dla mieszkanek spacerach i wycieczkach) i rozmów z mieszkankami, przedstawiciele KMP wysnuli wniosek, iż nie są one zapewnione regularnie. Reprezentanci Mechanizmu zalecają organizowanie możliwie częstych wyjść dla pensjonariuszek oraz odnotowywanie ich realizacji.

Kontakt telefoniczny mieszkanki mogą utrzymywać, korzystając z prywatnych telefonów komórkowych, przenośnego aparatu, znajdującego się w dyżurce lub aparatu samoinkasującego, zamontowanego przy wejściu do Domu.

W placówce nie zostały wprowadzone ograniczenia w zakresie grona osób odwiedzających, jak i pory spotkań. Mogą być one realizowane w pokojach pensjonariuszy, jadalnio-świetlicy, kuchence pomocniczej, rozmównicy. Dom posiada 2 pokoje gościnne, w których nocleg umożliwiany jest bezpłatnie.

W placówce nie został zorganizowany punkt wyborczy ze względu na brak spełnienia warunków określonych odrębnymi przepisami. Jak poinformowała wizytujących dyrektor DPS, w razie zainteresowania mieszkanek, mogą otrzymać pomoc w dotarciu do punktu w pobliskiej szkole podstawowej. W rozmów z mieszkankami wynika jednak, iż nie miały one wiedzy o możliwości udziału w wyborach. Reprezentanci Mechanizmu zalecają przekazywanie informacji w tym zakresie oraz zorganizowanie przejazdu do komisji wyborczej.

W rozmowach z mieszkankami pojawił się temat braku wyjazdów na groby na 1 listopada. Wizytujący odnieśli wrażenie, iż mieszkanki nie chciały wyjść z tą propozycją, żeby *nie przeszkadzać, nie robić kłopotu*. Przedstawiciele KMP zalecają,

aby personel w większym stopniu wykazywał inicjatywę w omawianym zakresie, jak i innych zorganizowanych wycieczek czy spacerów.

9. Oddziaływania kulturalno-oświatowe i terapeutyczne

W Domu funkcjonuje tygodniowy rozkład pracy terapeutycznej, zgodnie z którym zajęcia proponowane są w następujących godzinach: w poniedziałki, środy i piątki 9:00-12:45, a we wtorki i czwartki 12:00-15:45. W codziennej ofercie terapeutycznej wyróżniona została terapia ruchem (zabawy ruchowe przy muzyce, gimnastyka), trening samoobsługi oraz spacer, w wybrane dni zaś: biblioterapia, muzykoterapia, ergoterapia, arteterapia, ludoterapia, choreoterapia, filmoterapia, esteterapia. Wyposażenie sali do terapii zajęciowej zostało ocenione przez wizytujących jako bardzo dobre. Widoczne były liczne dzieła mieszkanek. Jak poinformowała przedstawicielki KMP dyrektor Domu, przekazywane są one firmom, które sponsorują placówkę. Powyższe może sugerować duże zainteresowanie pensjonariuszek, dlatego reprezentanci Mechanizmu poddają pod rozagę zwiększenie zatrudnienia terapeuty zajęciowego w celu rozszerzenia godzin dostępności terapii.

Wizytujący przeanalizowali dzienniki zajęć terapeutycznych, prowadzonych w 2013 i 2014 roku, w których odnotowane są wszystkie wymienione wyżej zajęcia. Zastrzeżenia wzbudził fakt, iż między majem a grudniem 2013 roku, nie były odnotowywane informacje odnośnie liczby uczestników, w związku z czym niemożliwe było zweryfikowanie aktywności mieszkanek w tym okresie.

Każdego roku 11 lutego obchodzony jest w Domu *Dzień chorego*, z uroczystą mszą, w której udział jest dla mieszkanek dobrowolny. Systematycznie odbywają się zabawy karnawałowe i występy dzieci z wrocławskich przedszkoli.

Z przedstawionego wizytującym wykazu imprez i wyjść mieszkanek w 2014 roku, wynika, że ostatnim wydarzeniem, w którym brały udział jest *spacer do Ogrodu Botanicznego z młodzieżą ze zboru K. Zielonoświątkowego* dnia 29 lipca 2014 roku. Sugeruje to, że prawie 4 miesiące do dnia wizytacji, pensjonariuszki nie opuszczały terenu DPS oraz nie były uczestniczkami imprez. Z wykazu wynika, że w 2014 roku miało miejsce jedynie 19 wydarzeń, w tym zorganizowanych zostało jedynie 5 wycieczek. Przedstawiciele Mechanizmu zwracają się do dyrektor DPS z prośbą o wyjaśnienie, czy miały miejsce wydarzenia kulturalne i zorganizowane wyjścia od sierpnia do końca 2014 roku.

Oprócz oferty Domu, mieszkanki mogą skorzystać z transportu na zajęcia organizowane na terenie miasta. Jedną z senierek, dzięki wsparciu DPS, dojeżdżała na kurs języka angielskiego. Przedstawiciele KMP pozytywnie oceniają praktykę funkcjonującą w placówce.

W Domu działa samorząd mieszkanek, którego zebrania odbywają się co miesiąc. Omawiane są na nich sprawy bieżące, sposoby spędzania wolnego czasu, imprezy, wycieczki, świętowanie imienin mieszkanek. Uwagę wizytujących wzbudził fakt, iż od marca 2014 roku, protokoły ze spotkań samorządu nie są sygnowane przez przedstawicieli personelu. W wyjaśnieniu dyrektor Domu poinformowała wizytujących, iż wynika to przejścia psychologa z ZOL do DPS i konieczności zmiany stylu pracy; sprawa ta jest w przedmiocie zainteresowania dyrektor placówki.

Każda nowoprzyjęta mieszkanka przechodzi okres adaptacyjny, po którym (do 3 miesięcy od daty przybycia) układany jest indywidualny plan wsparcia (dalej: IPW). Aktualizacja lub zmiana, w zależności od potrzeb, dokonywana jest co rok. Analiza dokumentów wykazała następujące nieprawidłowości: *(dane osobowe usunięto)* brak uzupełnienia rubryki ocena stanu psychicznego, *(dane osobowe usunięto)* brak oceny stanu psychicznego między 3 kwietnia 2013 roku a 8 stycznia 2014 roku, *ocena stanu psychicznego (dane osobowe usunięto)* w latach 2012-2014 opisana jest przy użyciu określeń *stan stabilny bez zmian, kontynuacja dotychczasowych działań*. Uwagę zwraca, że według wpisów, na przełomie 2 lat nie nastąpiły żadne zmiany lub nie zaszła konieczność modyfikacji oddziaływań. Co więcej, trudny do ustalenia jest pierwotny stan psychiczny mieszkanki oraz zaplanowane działania, dlatego przedstawiciele KMP zalecają precyzyjne odnotowywanie wniosków przez psychologa (jak i innych pracowników).

Opisane wyżej nieprawidłowości mogą wynikać z faktu, iż psycholog jest obecna w DPS jedynie przez 4 godziny tygodniowo. Reprezentanci Mechanizmu zalecają rozważenie zwiększenia czasu pracy psychologa w celu zapewnienia wszystkim mieszkankom odpowiednich oddziaływań oraz możliwość uzupełnienia dokumentacji przez pracownika.

10. Warunki bytowe

W Domu wyodrębniono 6 pokoi mieszkalnych (po 2 pokoje 2-, 3- i 4-osobowe). Urządzone były w sposób estetyczny. Zachowany był porządek i czystość. Wyposażenie pokoi stanowiły meble należące do DPS, których stan nie wzbudził zastrzeżeń wizytujących. Ponadto na życzenie mieszkanek możliwej jest umeblowanie pomieszczeń

w prywatne przedmioty. Włączniki instalacji przyzywowej umieszczone są przy każdym łóżku oraz przy drzwiach wejściowych do pokoi.

Pomimo pozytywnych wrażeń z oglądu, uwagę wizytujących wzbudził fakt, iż w pokoju numer 9 łóżko zagraджа dojście do umywalki, a w pokoju numer 13 stwierdzono znaczny ubytek w farbie. Opisaną wyżej nieprawidłowość należy wyeliminować.

Zastrzeżenia wizytujących wzbudził fakt, iż mieszkanki nie mają wyodrębnionych prywatnych części w szafach odzieżowych, znajdujących się na korytarzach. Przedstawiciele KMP zwracają uwagę na konieczność zapewnienia pensjonariuszkom właściwych warunków do przechowywania rzeczy osobistych, także zamykania szaf na klucz, jeśli wyrażą one takie życzenie.

Czas wolny mieszkanki mogą spędzać w sali terapii zajęciowej, połączonej z biblioteką, świetlicą-jadalnią lub na fotelach ustawionych na korytarzu.

W Domu nie ma palarni. Jak zostali poinformowani wizytujący, od dawna żadna z mieszkanek nie korzysta z wyrobów tytoniowych.

Posiłki są spożywane przez mieszkanki w świetlicy-jadalni lub w pokojach w przypadku złego stanu zdrowia. W Domu zapewnione są 4 posiłki dziennie (śniadanie, obiad, podwieczorek i kolacja), a w kuchence pomocniczej pensjonariusze mają dostęp do podstawowych produktów spożywczych i napojów. Mieszkanki z dietą tzw. papkową, otrzymują zmiksowane posiłki – oddzielnie I i II danie. Wizytujący nie odebrali uwag krytycznych dotyczących wyżywienia.

W DPS zostało wyodrębnione pomieszczenie, w którym znajduje się pralka. Gdyby mieszkanki wyraziły taką wolę, mogłyby prać swoje rzeczy samodzielnie.

Dom otoczony jest dużym terenem zielonym, który został estetycznie zagospodarowany, umożliwiając rekreację mieszkanek Domu.

10 a. Dostosowanie placówki do potrzeb osób niepełnosprawnych

Zdaniem przedstawicieli KMP placówka jest w dużej mierze dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową. W budynku mieszkalnym znajdują się 2 dźwigi osobowe, ułatwiające przemieszczanie się między piętrami. Do jednego z wejść do Domu prowadzi podjazd.

Ponadto na wyposażeniu Domu znajdują się wózki inwalidzkie, chodziki i inne przyrządy usprawniające poruszanie się.

W sanitariatach zamontowane są uchwyty przy miskach ustępowych, brak jest jednak poręczy ułatwiających przeniesienie się z wózka na toaletę, jak również poręczy

przy umywalkach, ułatwiających utrzymanie równowagi osobom o obniżonej sprawności fizycznej. Pod prysznicem znajduje się krzeselko do kąpielii, a przy jednej z wanien - podnośnik hydrauliczny. Przy innej nie było nawet wspornika, co może uniemożliwiać samodzielne skorzystanie z kąpielii. Przedstawiciele KMP zalecają zamontowanie dodatkowych udogodnień, aby stworzyć mieszkankom warunki do możliwie swobodnego korzystania z urządzeń sanitarnych.

11. Prawo do praktyk religijnych

Msze święte odprawiane są przez kapelana zatrudnionego w ZOL. Udział w organizowanych na terenie Domu nabożeństwach jest dobrowolny, co potwierdzili mieszkanki w rozmowach z wizytującymi.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od dyrektor DPS, wśród mieszanek nie ma osób innych wyznań niż rzymskokatolickie. Dawniej były umożliwiające jednej z pensjonariuszek spotkania z przedstawicielami Kościoła Zielonoświątkowego na terenie placówki.

12. Zalecenia

Na podstawie art. 19 OPCAT przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji zalecają:

Dyrektor Domu Pomocy Społecznej we Wrocławiu:

1. usunięcie postanowień Regulaminu organizacyjnego, które wprowadzają środki dyscyplinarne;
2. poddanie pod rozagę zwiększenie etatu terapeuty zajęciowego, który zapewniłby mieszkańcom możliwość udziału w zajęciach w godzinach przed- i popołudniowych oraz zwiększenie etatu psychologa;
3. przeprowadzenie szkoleń dla personelu zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia oraz szkoleń w zakresie pierwszej pomocy przedmedycznej, z zakresu komunikacji interpersonalnej, przeciwdziałania wypaleni zawodowemu;
4. organizowanie systematycznych wyjść dla mieszanek (w tym także wyjazdów na groby) oraz odnotowywanie tego faktu w stosownej dokumentacji;
5. zastosowanie rozwiązań technicznych, które pozwolą mieszkańcom na samodzielne korzystanie z sanitariatów;

6. wyodrębnienie dla każdej pensjonariuszki osobnej części w szafie odzieżowej oraz umożliwienie zamykania jej na klucz, jeśli mieszkanka wyrazi taką wolę;
7. wyeliminowanie nieprawidłowości opisanych w pkt 10 niniejszego Raportu (zagrodzone przejście do umywalki, ubytek w farbie);
8. rozpowszechnienie wiedzy wśród mieszanek na temat sposobu zgłaszania się na wizyty lekarskie;
9. informowanie mieszanek o możliwości wzięcia udziału w wyborach oraz zorganizowanie przejazdu do komisji wyborczej;
10. wpisywanie daty pod oświadczeniem o zapoznaniu się przez mieszkankę z Regulaminem organizacyjnym;
11. udostępnienie w widocznym miejscu adresów instytucji stojących na straży praw człowieka, w tym numeru bezpłatnej infolinii RPO (800 676 676);
12. udostępnienie na tablicy ogłoszeń informacji o planie dnia, aby mieszkanki mogły zapoznać się z ofertą kulturalno-oświatową, terapeutyczną i rehabilitacyjną Domu w każdym momencie;
13. dokonywanie wpisów w dokumentacji, które odzwierciedlają planowane i realizowane działania w ramach IPW oraz aktualizowanie stanu mieszkańców;
14. każdorazowe odbieranie zgody mieszkanki lub opiekuna prawnego mieszkanki ubezwłasnowolnionej na przechowywanie dowodu osobistego oraz oświadczeń, wyrażających zgodę na wykorzystanie wizerunku mieszkanki;
15. wyjaśnienie, czy miały miejsce wydarzenia kulturalne i zorganizowane wyjścia od sierpnia do końca 2014 roku.